

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۴/۱۴

نظر محمد مطمئن

د سولې سړې او د جگړې گرمې خبرې

د ارگ پرله پسې ناستې بې نتیجې شوي، بالاخره د مخکېني ولسمشر حامد کرزي په کور کې سیاستوال را ټول، پریکړه وشوه چې قطر ته به د حکومت له استازو پرته ځي. پر حکومت پوره اچول کېږي، چې د افغانانو د خپلمنځي ناستې د ځنډ هڅې کوي، او د مذاکراتو لپاره سولې ضد څېرې معرفي کېدو باندې ټینګار کېږي، همدارنګه ځینو سرچینو راپور ورکړ چې استاد سیاف، انجنیر حکمتیار او استاد خلیلي هم د حکومت خوا نیولې او له طالبانو سره په قطر کې د مذاکراتو مخالفت کوي.

اوس چې نوي پکې د طالبانو د پسرلنیو عملیاتو خبره کېږي، له دې مخکې افغان حکومت د طالبانو د ځپلو او وژلو امرونه صادر کړل، د خالد په نوم عملیات یې اعلان کړل، او د طالبانو - امریکا او طالبانو - افغان سیاستوالو د سولې مذاکراتو مخالفت یې چې شونې وو، هومره وکړ. د امنیت شورا مشر په واشنگټن کې څرګندونې او د هغه په اړه د امریکا پریکړې، پرته له شکه د سولې مخ کې ځنډ ګڼل کېږي.

د افغانانو خپلمنځي ناستې مهمې دي، بناغلي حامد کرزي هم امریکا پرغ اشنا ټلويزون سره په مرکه کې ويلي: "زموږ هڅه داده چې حکومت هم قطر کې د افغانانو خپلمنځي ناسته کې ګډون وکړي، هیله مې ده او غوښتنه مې ده، او که یې ونه کړي، موږ د سولې اړوند ملي هڅه پریښودلای نه شو، دا به جرم او خطا وي."

په کار ده چې د سولې هڅې او د حکومت غوښتنې سره بېلې شي، همدارنګه د ولسمشریزو ټاکنو نوماندان هم خپلې ځانګړې غوښتنې او هڅې لري، کرزي صاحب او ځینو نورو سیاستوالو ته په کار ده چې د سولې هڅې حکومت ته د رسیدو او په حکومت کې پاتې کېدو، واک غځیدو له هڅو څخه جلا وګڼي.

داسې معلومات شته چې تر لس زیاتو د ولسمشریزو ټاکنو نوماندانو هوډ کړي چې د ډاکټر غني ضد ائتلاف او هغه د جوزا پر لومړۍ نیټه له واکه لیرې شي. ویل کېږي چې ملګري ملتونه او زلمي خلیل زاد هم له همدغو نوماندانو سره سر خورولې، او د ولسمشریزو ټاکنو نوماندان لګیا دي چې نږدې د لس کسانو نومونه د راتلونکې موقت او یا سرپرست حکومت لپاره ملګرو ملتونو او امریکا ته وړاندې کړي.

بلخوا ډاکټر غني هڅه کوي چې په واک کې پاتې شي، کله چې د ولسمشر ټاکلي نیټه پوره کېږي، د ولسي جرګې مشر باید د حکومت سرپرستي په غاړه ولري، خو اوسمهال ولسي جرګه بیخي شته نه، نوبت د مشرانو جرګې مشر ته رسېږي، د مشرانو جرګې د وکیلانو وخت هم څو میاشتې وروسته پوره کېږي، یوازې انتصابي (پوه درېمه برخه) سناتوران پاتې کېږي، چې بیا د سنا مجلس مشري قانوني حیثیت د لاسه ورکوي. قانون بیا د بهرنیو چارو وزارت ته صلاحیت ورکوي، او هغه هم خپله سرپرست دی، قانوني حیثیت نه لري، نو ددې لپاره چې د واک خلا ډکه شي، د ګډ حکومت مشرتابه د مشورتي لویې جرګې د لارې کیدای شي د خپل وخت د غځیدو هڅې وکړي، په داسې حال کې چې د ګډ حکومت شریک ډاکټر عبدالله، د ولسمشریزو ټاکنو پیژندل شوی نوماند حنیف اتمر او ډیری افغان سیاستوال د لویې مشورتي جرګې د جوړیدو له تشکیل او جوړښت سره، په اوس وخت کې اختلاف کوي. همدارنګه طالبان چې د هیواد نږدې ۷۰ سلنه خاوره په کنټرول کې لري، له خلکو غوښتنې چې یادي غونډه کې ګډون ونه کړي.

په دغسې یو حساس پړاو کې چې د طالبانو د مذاکراتي ډلې نومونه هم په موقت ډول له تور لسټ څخه وایستل شول، طالبانو د پسرلنیو عملیاتو اعلان وکړ، د طالبانو د پسرلني عملیاتو مخالفت امریکا، افغان حکومت او افغان سیاستوالو وکړ، زما (لیکوال) له انده، کیدای شي طالبانو ځینو پېښو ته د غبرګون له امله به د پسرلنیو عملیاتو اعلان کړي وي.

- ۱ - وار له مخه افغان حکومت د طالبانو ضد د خالد په نوم جګړېز عملیات اعلان کړي.
- ۲ - د امریکا/ناتو درنې بمبارۍ، د ملکي کسانو وژنې، او په ځانګړي ډول د هلمند نادلې ولسوالي کې له کوره د افغان میرمنو ایستل او کابل ته بندې له خان سره وړل، کېدای شي یو مهم لامل وي، تر څو طالبان په ولس کې خپل نفوذ لا زیات وساتلای شي، او د خلکو غوښتنو ته یې ځواب ويلي وي.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

۳ - د امریکا لخوا د طالبانو سره د ۶ مې ناستې ځنډ، چې پر خپل وخت ونه شوه، او همدارنگه قطر کې د افغانانو خپلمنځي ناستې اړوند د ځينو کړيو لخوا د ستونزو او خنډونو ايجادول.

۴ - داچې د سولې خبرې لا هم د پريکړې درشل ته نه دي رسېدلې، د دې لپاره چې د طالب جنګيالو حوصله لوړه وساتل شي، نو طالبانو به د پسرلني عملياتو اعلان کړي وي.

په کور دننه ستونزه دا هم ده چې سياسي گوندونه د حکومت او حکومت د دوی نظر د سولې اړوند نه مني، مگر حکومت د ټاکنو لپاره ځانگړې نيټه ټاکلای شي، خو د سولې مذاکراتي ډله په ۶ مياشتو کې نه شي معرفي کولای. که څه هم د طالبانو او امریکا ترمنځ سولې مذاکراتو کې پرمختګ شوی، خو د حکومت د نه ليوالتيا له امله بين الافغاني تفاهم کې پرمختګ نه لېدل کېږي، او حتی خنډونه يې مخ کې ايجادېږي.

افغان حکومت به هر وخت ويل چې پرته له مخکې شرطونو د سولې خبرو ته حاضر دي، خو اوس بيا په سوله کې د سرو کرښو خبره کوي، په داسې حال کې چې په جگړه کې سري کرښې ماتوي، خو په سوله کې بيا سري کرښې لټوي، دا نو داسې ده لکه چاته چې وايي مستي په غلبيل کې درکوم.

د سولې مخکې ځنډ د سيمي هيوادونو انديښنې او په ځانگړې ډول د قطر ناستې سره عربي هيوادو او هند مخالفت هم له پامه غورځول په کار نه ده، هند غواړي چې طالبانو سره د افغانانو خپلمنځي تفاهم ونه شي، بلکې طالب د حکومت برخه او په حکومت کې ادغام شي.

اخرا الامر، د خلیليزاد پېغور حکومتي کسانو ته چې په جگړه کې ستاسي زامن نه وژل کېږي، او نه هم تاسي د هغو خلکو استازولي کوئ چې بچيان يې مري. بل ځای خلیليزاد وايي چې مور (امريکايان) له جگړې خسته شوي يو، مگر ځواب کې يې افغان حکومت د سولې پر ځای پر جگړه ټينگار کوي.

خو بيا هم له ارگه دا ږغ را وځي چې په قطر کې نه، بلکې اسلام اباد کې دي غونډه له طالبانو سره وشي، دا نو لوی شرمونه دي، چې نور بايد ارگ او ورسره ملگري پخواني سياسي څيري د سولې اړوند د افغان ولس حساسيت درک، او له خنډونو پيدا کېدو لاس په سر شي.

پای